
Vergaderjaar 2020–2021

---

35 650 IX

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 30 november 2020

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB	5
2.2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA	10
3	Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)	12
	Artikel 1 Belastingen	12
	Artikel 2 Financiële markten	17
	Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	19
	Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen	22
	Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen	25
	Artikel 6 Btw-compensatiefonds	28
	Artikel 9 Douane	29
4	Niet-beleidsartikelen	31
	Artikel 8 Apparaat Kerndepartement	31
	Artikel 10 Nog onverdeeld	32
5	De beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXA)	34
	Artikel 11 Financiering staatsschuld	34
	Artikel 12 Kasbeheer	36

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB);
2. de begrotingsstaat inzake de Nationale schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2020 inclusief de incidentele suppletoire begrotingen van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties: in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 10 van IXB en in paragraaf 2.2 voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 bevat per beleidsartikel een budgettaire tabel. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande staffel (tabel 1) toegelicht. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutatie op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Beleidsmatige mutaties zijn het gevolg van nieuw beleid. Technische mutaties zijn het gevolg van bestaand beleid (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen).

De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Najaarsnota opgenomen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste supplettaire uitgaven- (tabel 2) en ontvangstenmutaties (tabel 3) weergegeven.

Tabel 2 Belangrijkste supplettaire uitgavenmutaties 2020 (Tweede supplettaire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2020
Vastgestelde begroting 2020		9.355.361
Stand 1^e supplettaire begroting 2020		11.304.268
Belangrijkste supplettaire mutaties		
1) Toeslagen (compensatie gedupeerden en uitvoeringskosten)	1, 10	- 202.000
2) Bijdrage aan gemeenten t.b.v. toeslagengedupeerden	1, 6	11.000
3) Belasting- en invorderingsrente	1	30.000
4) Bijdrage aan sso's	1	- 17.456
5) Inhuur externen	1	- 59.256
6) Eigen personeel	1, 9	- 24.551
7) Kasschuif Wereldbank	4	115.465
8) EIB pan - Europees garantiefonds (EGF)	4	- 260.276
9) Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	5	- 1.250.000
10) Schade-uitkering Export Krediet Verzekeringen (EKV)	5	65.900
11) Aanpassing btw-compensatiefonds	6	176.677
12) Onvoorzien	10	- 19.024
13) Overige kasschuiven	div	- 45.466
14) Overige mutaties		67.238
Stand 2^e supplettaire begroting 2020		9.892.519

Toelichting

1. Toeslagen (compensatie gedupeerden en uitvoeringskosten)

De grote complexiteit van de toeslagendossiers en daarbij het maken van wet- en regelgeving en het inrichten van de herstelorganisatie maakt het noodzakelijk om het ritme van de betalingen aan te passen. Daarom wordt € 202 mln. van de middelen voor Toeslagen doorgeschoven naar volgend jaar. Naar verwachting wordt dit jaar, op basis van de meest recente inzichten, ca. € 18 mln. besteed. In dit bedrag is rekening gehouden met de extra tegemoetkoming van € 750 in 2020 aan ouders die zich voor 1 november 2020 bij de Belastingdienst hebben gemeld als gedupeerde, evenals een noodvoorziening acute en schrijnende gevallen.

Een deel van deze hersteluitgaven betreft nabetalingen kinderopvangtoeslag in verband met het proportioneel vaststellen van de kinderopvangtoeslag en het matigen van terugvorderingen tot vijf jaar terug. Deze uitgaven worden op de begroting van het ministerie van SZW verantwoord. Ter dekking daarvan zijn middelen overgeboekt naar het ministerie van SZW (€ 1 mln.). De derde voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag¹ gaat in op de stand van zaken en de planning van de herstelorganisatie.

2. Bijdrage aan gemeenten t.b.v. toeslagengedupeerden

De Belastingdienst heeft een akkoord met de VNG gesloten om de betrokken gemeenten voor € 11 mln. in 2020 te compenseren voor de kosten die gepaard gaan met de hulp die gemeenten bieden aan

¹ Kamerstukken II 2020-2021, 31 066 IX, nr. 704

- toeslagengedupeerden. Hiervan wordt € 0,2 mln. in het btw-compensatiefonds gestort. De derde voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag¹ gaat nader in op de samenwerking met gemeenten in relatie tot de herstelorganisatie.
3. *Belasting- en invorderingsrente*
Op basis van de meest recente realisatiecijfers vallen de uitgaven voor de belasting- en invorderingsrente dit jaar naar verwachting hoger uit dan geraamd.
  4. *Bijdrage aan sso's*
De geraamde overheadkosten zoals huisvesting, facilitair, ICT en de werkplek vallen lager uit, vanwege onderbezetting en vertraging in de werving (- € 17 mln.). Dit komt onder andere door de coronacrisis, waardoor de extra middelen die in de eerste suppletioire begroting zijn toegekend, niet geheel tot besteding komen.
  5. *Inhuur externen*
Mede als gevolg van de coronacrisis vallen de uitgaven van de Belastingdienst aan externe inhuur lager uit (ca. – € 59 mln.). De coronacrisis heeft impact gehad op de uitvoering en dienstverlening van de Belastingdienst. Ondanks de coronacrisis gaan dienstverlening en processen zoveel mogelijk door, maar is ook besloten om bepaalde activiteiten tijdelijk te stoppen of te verminderen. Dit om bedrijven te ontzien (bijvoorbeeld met de uitstelregeling betaling belastingschulden en het pauzeren van invorderingsprocessen), maar ook omdat voor bepaalde taken fysiek contact nodig is. Door contactbeperkende maatregelen kan de Belastingdienst bijvoorbeeld minder makkelijk op bezoek (zoals een bedrijfsbezoek en een boekenonderzoek) bij ondernemers. De in de eerste suppletioire begroting aan de Belastingdienst toegekende extra budgetten worden daarom niet geheel benut. In de 1^e voortgangsrapportage van de Belastingdienst² wordt ingegaan op de gevolgen van de coronacrisis op de Belastingdienst.
  6. *Eigen personeel*
Met de aanvullende middelen die bij de eerste suppletioire begroting beschikbaar zijn gesteld voor 'de Belastingdienst op orde', is de formatie van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane uitgebreid. De uitgaven voor eigen personeel van de Belastingdienst en Douane vallen lager uit als gevolg van onderbezetting en door de gevolgen van de coronacrisis (- € 25 mln.), zoals hierboven onder «Externe inhuur» ook is toegelicht. Zo zijn er minder loonkosten, minder reis- en verblijfskosten, worden congressen niet georganiseerd en worden opleidingen anders aangeboden of uitgesteld.
  7. *Kasschuif Wereldbank*
Een deel (+ € 115,5 mln.) van de voor 2021 geraamde bijdrage aan de Wereldbank (voor de onderdelen IDA, IBRD en IFC) wordt in 2020 betaald om beter aan te sluiten op het kasritme van de Staat. Deze bijstelling is budgetneutraal en leidt meerjarig niet tot hogere uitgaven aan de Wereldbank.
  8. *EIB pan-Europees garantiefonds (EGF)*
De Europese Investeringsbank (EIB) heeft een pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Eurogroep (in inclusieve samenvatting) werd afgesproken. Zoals aangekondigd in de vijfde incidentele suppletioire begroting³ bestond er ten tijde van de oprichting van dit

¹ Kamerstukken II 2020-2021, [31 066 IX, nr. 704](#)

² Kamerstukken II 2020-2021, [31 066 IX, nr. 702](#)

³ Kamerstukken II 2019-2020, [35 492 IX, nr. 1](#)

- fonds nog veel onduidelijkheid over het betaalschema. Inmiddels zijn voor 2020 niet langer verliezen voorzien voor het EGF en daarmee voor Nederland. Het totale Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen (ca. € 260 mln.) wordt derhalve afgeboekt in 2020 en met de eerste suppletoire begroting 2021 voor dat jaar in de begroting opgenomen.
9. *Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten*
De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij de Staat voorkomt dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilvalt. Tot op heden hebben de geraamde schades zich nog niet gematerialiseerd. De raming wordt derhalve naar beneden bijgesteld met € 1,25 mld. Een deel van de schades wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2021.
  10. *Schade-uitkering Export Krediet Verzekeringen (EKV)*
In 2020 valt de schade-uitkering naar verwachting € 65,9 mln. hoger uit. Op 30 april 2020 heeft het kabinet besloten om het bedrijf IHC te ondersteunen om de continuïteit van het bedrijf te borgen. Zo blijft de internationale concurrentiepositie in de maritieme maakindustrie gehandhaafd en wordt het verlies van banen geminimaliseerd. Een deel van het reddingsplan betreft het uitbetalen van een schade-uitkering van € 167 mln. waarvan in 2020 naar verwachting € 86,9 mln. zal worden uitgekeerd. De schaderaming op de overige EKV-dossiers is daarnaast met ca. € 20 mln. naar beneden bijgesteld.
  11. *Aanpassing btw-compensatiefonds*
Deze mutatie betreft een bijstelling van het btw-compensatiefonds (BCF). Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag zonder btw in het gemeente- of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel wordt in het BCF gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw daarna weer terugvragen bij BCF (+ € 176,7 mln.). Tegenover deze extra uitgaven staan gelijke ontvangsten.
  12. *Onvoorzien*
Deze middelen op artikel 10 worden naar verwachting dit jaar niet benut.
  13. *Overige kasschuiven*
Middels enkele kasschuiven worden middelen in 2020 in het gewenste ritme naar 2021 en verder geschoven. Zo wordt € 15 mln. van 2020 naar 2021 geschoven om de uitvoeringskosten voor de implementatie van de EU-richtlijn en EU-verordening voor btw op e-commerce te financieren. Daarnaast worden de resterende middelen voor Beheerst vernieuwen Belastingdienst in het gewenste ritme geplaatst. Tot slot wordt € 3,5 mln. aan opstartkosten voor Invest Internationaal vanwege vertraging in het wetgevingstraject verschoven van 2020 naar 2021.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2020 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2020
Vastgestelde begroting 2020		162.297.988
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		161.047.703
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Belastingontvangsten	1	- 18.190.339
2) Belasting- en invorderingsrente	1	49.623
3) Boetes en schikkingen	1	49.223
4) Dividenden staatsdeelnemingen	3	- 527.500
5) Vrijval begrotingsreserve garantie TenneT	3	48.000
6) Opbrengst verkoop vermogenstitels	3	39.110
7) Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	5	- 290.000
8) Schaderestituties EKV	5	- 140.000
9) Ontvangsten btw-compensatiefonds	6	176.677
10) Overige mutaties		57.073
Stand 2^e suppletoire begroting 2020		142.319.570

Toelichting

- Belastingontvangsten*
Zie voor toelichting van deze mutatie de Najaarsnota 2020.
- Belasting- en invorderingsrente*
Als gevolg van de coronamaatregelen zijn dit voorjaar lagere ontvangsten aan belasting- en invorderingsrente geraamd, die geleid hebben tot neerwaartse bijstellingen in incidentele suppletoire begrotingen. Op basis van de meest recente realisatiecijfers vallen de ontvangsten in 2020 naar verwachting minder tegen dan tot nu toe geraamd.
- Boetes en schikkingen*
Als gevolg van de coronamaatregelen zijn dit voorjaar lagere ontvangsten aan boetes en schikkingen geraamd, die geleid hebben tot neerwaartse bijstellingen in incidentele suppletoire begrotingen. Op basis van de meest recente realisatiecijfers vallen de ontvangsten in 2020 naar verwachting minder tegen dan tot nu toe geraamd.
- Dividenden staatsdeelnemingen*
De coronacrisis heeft impact op de staatsdeelnemingen. Dit heeft geleid tot een neerwaartse bijstelling op de door de Staat te ontvangen dividenden.
- Vrijval begrotingsreserve garantie TenneT*
In 2010 heeft de Staat een garantie van € 300 mln. voor 10 jaar afgegeven aan TenneT. Als vergoeding voor deze garantie heeft TenneT in totaal € 48 mln. aan premies betaald. De Staat heeft deze premies in een begrotingsreserve gestort ter dekking van eventuele schade. De garantie is in 2020 komen te vervallen zonder dat er een claim heeft plaatsgevonden. Het opgebouwde bedrag van € 48 mln. uit de reserve valt daarom nu vrij.
- Opbrengst verkoop vermogenstitels*
De Staat heeft zijn resterende belang in de Saudi British Bank (SABB) en RFS Holdings afgewikkeld. De opbrengst van de verkoop betreft € 31,3 mln. Verder is vermogenswinstbelasting betaald als gevolg van de fusie tussen Alawwal Bank en SABB. De belastingplicht van de consortiumpartners (waarvan de Staat één van de partners is) loopt via de vennootschap NWM (het huidige consortiumvehikel). Bij deze vennootschap is reeds een voorziening getroffen voor deze vermogenswinstbelasting, die vrijvalt. Hierdoor heeft het betalen van deze belasting per saldo geen

effect. Het aandeel van de Staat hierin betreft € 7,8 mln. en wordt in deze tweede suppletoire begroting als desaldering verwerkt bij zowel de uitgaven als ontvangsten.

7. *Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten*

De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij de Staat voorkomt dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilvalt. Tot op heden hebben de geraamde schades zich nog niet gematerialiseerd. Een gevolg hiervan is dat de restituties ook achterblijven op de initiële raming. De raming wordt derhalve naar beneden bijgesteld met € 290 mln. Een deel van de restituties wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2021.

8. *Schaderestituties EKV*

Vanuit een oude schadezaak in Argentinië stond een recuperatie van ca. € 140 mln. begroot voor 2020. Argentinië verkeert in grote betalingsproblemen en is met vele partijen in onderhandeling over de uitstaande schuld. Daarmee zal Nederland deze recuperatie niet meer in 2020 ontvangen. De uiterste betaaldatum voor Argentinië om de recuperatie te voldoen ligt in 2021, daarom wordt de verwachte betaling in eerste instantie naar 2021 doorgeschoven. In 2021 zal meer duidelijk worden over het nakomen van de betalingsverplichting door Argentinië.

9. *Ontvangsten btw-compensatiefonds*

Dit betreft de jaarlijkse bijstelling van de raming van het btw-compensatiefonds. Zie hiervoor toelichting bij tabel 2 belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2020.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 4) en ontvangstenmutaties (tabel 5) weergegeven.

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2020 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2020
Vastgestelde begroting 2020		36.701.905
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		36.485.405
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Rentelasten vaste schuld	11	- 67.000
2) Verstrekte leningen	12	300.000
3) Overige mutaties		328
Stand 2^e suppletoire begroting 2020		36.718.733

Toelichting

1. *Rentelasten vaste schuld*

De rentelasten vallen in 2020 naar verwachting € 67,0 mln lager uit dan eerder geraamd. Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Aangezien de rentetarieven nu lager zijn dan eerder geraamd levert dit een meevaller op.

2. *Verstrekte leningen*

Op basis van actuele realisaties wordt verwacht dat de aflossingen op leningen binnen het kasbeheer hoger zullen uitkomen dan eerder geraamd.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2020 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2020
Vastgestelde begroting 2020		37.786.300
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		35.149.833
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Mutatie vlottende schuld	11	35.476.000
2) Uitgifte vaste schuld	11	21.500.000
3) Rentebaten vlottende schuld	11	60.000
4) Voortijdige beëindiging derivaten	11	2.175.000
5) Mutaties in rekening-courant en deposito's	12	- 1.622.215
6) Overige mutaties		12.542
Stand 2^e suppletoire begroting 2020		92.751.160

Toelichting

1. *Mutatie vlottende schuld & 2. Uitgifte vaste schuld*

De raming voor de uitgifte van schuld is bijgesteld als gevolg van de sterk toegenomen financieringsbehoefte door de coronamaatregelen. Een deel van deze grotere financieringsbehoefte wordt opgevangen door het aangaan van kortlopende leningen (looptijd tot 1 jaar). De vlottende schuld loopt daardoor op met € 35,5 mld. Daarnaast wordt voor € 21,5 mld. extra aan vaste schuld (staatsobligaties) uitgegeven.

3. *Rentebaten vlottende schuld.*

De rentebaten op de vlottende schuld vallen naar verwachting € 60,0 mln. hoger uit, met name als gevolg van de hogere financieringsbehoefte door de coronamaatregelen. Door de negatieve rente leidt een hogere financieringsomvang tot hogere renteontvangsten.

4. *Voortijdige beëindiging derivaten*

Het voortijdig beëindigen van rentederivaten heeft geleid tot eenmalige ontvangsten van € 2,2 mld. Het betreft de contant gemaakte waarde van de rentebaten op derivaten die anders in de komende jaren zouden zijn ontvangen. Deze rentebaten zijn nu in één keer ontvangen. Het voortijdig beëindigen van rentederivaten draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen uit het beleidskader voor schuldfinanciering, namelijk het verlengen van de gemiddelde looptijd van de schuldportefeuille richting de 8 jaar en het beperken van het korte termijn renterisico (renterisicobedrag < 30%).

5. *Mutaties in rekening-courant en deposito's*

De wijziging in de geraamde mutatie van het saldo op de rekening-couranten en deposito's van de deelnemers aan schatkistbankieren is het gevolg van het actualiseren van de geraamde uitgaven en inkomsten van de RWT's, de sociale fondsen en de decentrale overheden.

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	2.846.839	3.179.320	504.891	- 8.968	3.675.243
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	<i>2.846.439</i>	<i>3.178.920</i>	<i>504.841</i>	<i>- 8.978</i>	<i>3.674.783</i>
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>400</i>	<i>400</i>	<i>50</i>	<i>10</i>	<i>460</i>
Procesrisico's	400	400	50	10	460
Uitgaven (1) + (2)	2.926.639	3.236.302	203.579	- 60.482	3.379.399
(1) Programma-uitgaven	477.609	503.892	100.057	11.969	615.918
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>62,6%</i>			<i>95,0%</i>
Bekostiging	6.178	6.228	50.702	- 33.000	23.930
Vergoeding proceskosten	6.178	6.228	50.702	- 33.000	23.930
Garanties	245	245	50	10	305
Garantie procesrisico's	245	245	50	10	305
Bijdragen aan ZBO's en RWT's	14.908	14.908	2.026	0	16.934
Waarderingskamer	1.953	1.953	34	0	1.987
Kadaster	1.971	1.971	35	0	2.006
Kamer van Koophandel	4.270	4.270	75	0	4.345
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	6.714	6.714	1.882	0	8.596
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	437	437	7.508	0	7.945
Internationale Douaneraad	175	175	0	0	175
Overige internationale organisaties	262	262	7.508	0	7.770
Opdrachten	258.961	296.917	26.433	8.898	332.248
ICT opdrachten	209.043	249.899	13.288	5.528	268.715
Overige opdrachten	49.918	47.018	13.145	3.370	63.533
Bijdrage agentschappen	104.880	85.157	13.338	- 4.725	93.770
Logius	104.690	81.967	13.335	- 4.725	90.577
CIBG	190	190	3	0	193
Overig	0	3.000	0	0	3.000
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	10.786	10.786
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	10.786	10.786
Rente	92.000	100.000	0	30.000	130.000
Belasting-en invorderingsrente	92.000	100.000	0	30.000	130.000
(2) Apparaatsuitgaven	2.449.030	2.732.410	103.522	- 72.451	2.763.481
waarvan: Uitvoering fiscale wet- en regelgeving en douanetaken Caribisch Nederland	13.000	13.000	1.000	200	14.200

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Personeel	2.109.698	2.355.356	106.758	- 80.294	2.381.820
waarvan: Eigen personeel	1.868.318	1.942.247	128.611	- 20.689	2.050.169
waarvan: Inhuur externen	233.664	404.393	- 22.119	- 58.839	323.435
waarvan: Overig personeel	7.716	8.716	266	- 766	8.216
Materieel	339.332	377.054	- 3.236	7.843	381.661
waarvan: ICT	22.188	13.188	1.382	6.279	20.849
waarvan: Bijdrage SSO's	199.745	246.642	- 17.833	- 17.933	210.876
waarvan: Overige	117.399	117.224	13.215	19.497	149.936
Ontvangsten (3) + (4)	156.204.310	154.769.517	- 25.810.441	7.743.781	136.702.857
(3) Programma-ontvangsten	156.161.216	154.722.177	- 25.817.258	7.731.938	136.636.857
waarvan: Belastingontvangsten	155.435.235	154.102.196	- 25.837.258	7.646.919	135.911.857
Rente	368.377	390.377	20.000	29.623	440.000
Belasting- en invorderingsrente	368.377	390.377	20.000	29.623	440.000
Boetes en schikkingen	177.777	115.777	0	49.223	165.000
Ontvangsten boetes en schikkingen	177.777	115.777	0	49.223	165.000
Bekostiging	179.827	113.827	0	6.173	120.000
Kosten vervolging	179.827	113.827	0	6173	120.000
(4) Apparaatontvangsten	43.094	47.340	6.817	11.843	66.000

Toelichting

Verplichtingen

Verplichtingen (+ € 495,9 mln.)

Verwacht wordt dat er voor € 495,9 mln. meer verplichtingen worden aangegaan in 2020 ten opzichte van de eerste suppletoire begroting. De voornaamste oorzaken van deze mutatie zijn:

- Een ophoging van de verplichtingen met € 143,1 mln. behorend bij hogere kasuitgaven in 2020 (zie hiervoor de toelichting onder het kopje uitgaven). Dit wordt met name verklaard door de toekenning van de loonbijstelling (+ € 71,3 mln.) en compensatie voor de extra uitgaven als gevolg van de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB, + € 69,5 mln.).
- Een verhoging van de verplichtingen van € 313 mln. bij Miljoenennota vanwege de herijking van de meerjarige verplichtingen. De Belastingdienst en Douane werken aan het verbeteren van het verplichtingenbeheer en contractmanagement. Het verbeterde inzicht is meegenomen in de meerjarenraming verplichtingen en leidt er toe dat beter verantwoord kan worden in welke jaren de Belastingdienst en Douane aan te gane verplichtingen verwacht in afwijking van de kasuitgaven (betalingsritme).
- Daarnaast wijkt de verplichtingenraming af van de kasraming, omdat de kasuitgaven voor externe inhuur in 2020 lager uitvallen en tegelijkertijd op deze post dit jaar meer verplichtingen worden aangegaan ten behoeve van 2021 dan eerder geraamd (ca. € 30 mln.). De hogere

- verplichtingen voor inhuur is het gevolg van de extra activiteiten die zijn gemeld in de eerste supplettoire begroting en de ontwerpbegroting 2021, waarbij de inhuurcontracten voor 2021 in 2020 worden aangegaan.
- Als laatste wijkt de verplichtingenraming af van de kasraming, doordat het contract voor Logius met betrekking tot 2021 die in 2020 wordt verplicht, lager uitvalt dan geraamd (ca. – € 30 mln.).

Uitgaven

Bekostiging (+ € 17,7 mln.)

De grote complexiteit van de kinderopvangtoeslagendossiers en daarbij het maken van wet- en regelgeving en het inrichten van de herstelorganisatie maakt het noodzakelijk om het ritme van de betalingen aan te passen. Voor de compensatie van ouders, wat budgettair wordt verantwoord op de post 'vergoeding proceskosten', is dit jaar op artikel 1 € 50 mln.

beschikbaar gesteld. Naar verwachting wordt dit jaar echter, op basis van de meest recente inzichten, ca. € 18 mln. besteed:

- Hiervan wordt ca. € 17 mln. verantwoord op artikel 1. In dit bedrag is rekening gehouden met de extra tegemoetkoming van € 750 in 2020 aan ouders die zich voor 1 november 2020 bij de Belastingdienst hebben gemeld als gedupeerde⁴, evenals een noodvoorziening acute en schrijnende gevallen.
- Daarnaast betreft € 1 mln. van deze hersteluitgaven de nabetalingen kinderopvangtoeslag in verband met proportioneel vaststellen van de kinderopvangtoeslag en het matigen van terugvorderingen tot vijf jaar terug. Deze uitgaven worden op de begroting van het ministerie van SZW verantwoord. Ter dekking daarvan wordt nu € 1 mln. overgeboekt van artikel 1 naar het ministerie van SZW.

Het resterende, dit jaar niet-bestede deel (€ 32 mln.) van de beschikbare middelen voor compensatie ouders bij de tweede supplettoire begroting, wordt afgeboekt en doorgeschoven naar volgend jaar. Hierdoor wordt in totaal het beschikbare budget voor compensatie ouders op artikel 1 bij de tweede supplettoire begroting met € 33 mln. verlaagd (€ 32 mln. en € 1 mln. voor SZW).

Opdrachten (+ € 35,3 mln.)

Dit betreft een herschikking (van externe inhuur en bijdrage aan SSO's naar opdrachten) van de ICT-middelen die in de eerste supplettoire begroting zijn toegekend (ca. € 20 mln.), hogere kosten door prijsstijgingen (ca. € 4 mln.) en hogere uitgaven aan ICT-opdrachten dan geraamd (ca. € 5 mln.).

Daarnaast is er ca. € 3 mln. overgeheveld vanaf artikel 9 Douane voor ICT-opdrachten die door de IV-organisatie worden uitgevoerd.

Bijdrage aan medeoverheden (+ € 10,8 mln.)

De Belastingdienst heeft een akkoord met de VNG gesloten om de betrokken gemeenten voor € 11 mln. in 2020 te compenseren voor de kosten die gepaard gaan met de hulp die gemeenten bieden aan toeslagengeduceerden. Hiervan wordt € 0,2 mln. in het btw-compensatiefonds gestort. In de derde voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag⁵ wordt nader ingegaan op de samenwerking met gemeenten in relatie tot de herstelorganisatie.

⁴ Kamerstukken II, 2020-2021, 31 066 IX, nr. 727

⁵ Kamerstukken II, 2020-2021, 31 066 IX, nr. 704

Rente (+ € 30,0 mln.)

Op basis van de meest recente realisaties vallen de uitgaven voor de belasting- en invorderingsrente dit jaar naar verwachting hoger uit dan geraamd.

Personeel (+ € 26,5 mln.)

Per saldo zijn de personele uitgaven naar verwachting € 26,5 mln. hoger. De belangrijkste verklaringen hierbij zijn:

- Een neerwaartse bijstelling van de budgetten voor eigen personeel (- € 20 mln.) en externe inhuur (- € 59 mln.) voornamelijk als gevolg van de coronacrisis. De coronacrisis heeft impact op de uitvoering en dienstverlening van de Belastingdienst. De in de eerste suppletoire begroting toegekende budgetten om de «Belastingdienst op orde» te brengen, worden dit jaar daarom niet geheel besteed. De uitgaven voor eigen personeel van de Belastingdienst vallen lager uit, doordat werving vertraagd is, er minder reis- en verblijfskosten zijn, congressen niet worden georganiseerd en opleidingen anders worden aangeboden. Ondanks de coronacrisis gaan dienstverlening en processen zoveel mogelijk door, maar is ook besloten om bepaalde activiteiten tijdelijk te stoppen of te verminderen. Dit om bedrijven te ontzien (bijvoorbeeld met de uitstelregeling betaling belastingschulden en het pauzeren van invorderingsprocessen), maar ook omdat voor bepaalde taken fysiek contact nodig is. Door contactbeperkende maatregelen kan de Belastingdienst bijvoorbeeld minder makkelijk op bezoek (zoals een bedrijfsbezoek en een boekenonderzoek) bij ondernemers. In de 1^e voortgangsrapportage van de Belastingdienst⁶ wordt ingegaan op de gevolgen van de crisis op de Belastingdienst.
- Hogere loonkosten vanwege een stijging in de cao-lonen en een stijging van de sociale premies (+ € 71,3 mln.), waarvoor bij Miljoenennota loonbijstelling is toegekend.
- Incidenteel hogere uitgaven door de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020 (+ € 69,5 mln.).
- Diverse kasschuiven (- € 25 mln.) voor onder andere projecten Beheerst vernieuwen en de implementatie van de EU-richtlijn en EU-verordening voor btw op e-commerce om middelen in het juiste ritme te brengen.
- Eenerschikking van 'externe inhuur naar «ICT-opdrachten» van – € 10 mln. Dit betreft ICT-middelen die in de eerste suppletoire begroting zijn toegekend ten behoeve van het op orde brengen van de Belastingdienst.

Materieel (+ € 4,6 mln.)

- ICT: de uitgaven voor materieel ICT zijn hoger als gevolg van een hoger dan geraamde aanschaf van laptops, ipads, beeldschermen etc. vanwege het thuiswerken.
- Bijdrage aan SSO's: bijdrage aan Shared Service Organisaties (SSO's) bevat voornamelijk uitgaven voor huisvesting die via het Rijksvastgoedbedrijf lopen. De uitgaven in 2020 vallen lager uit vanwege onderbezetting en vertraging in de werving. Dit komt onder andere door de coronamaatregelen waardoor ook minder bijbehorende fte-kosten worden gemaakt voor huisvesting, facilitair, ICT en de werkplek (- € 17,9 mln.). Daarnaast hebben er bij de Miljoenennota herschikkingen plaatsgevonden om de bij Voorjaarsnota verkregen middelen op de juiste subartikelen te verantwoorden: – € 20 mln. van bijdrage aan SSO's naar overig materieel (+ € 10 mln.) en overige opdrachten (+ € 10 mln.).

⁶ Kamerstukken II 2020–2021, 31 066 IX, nr. 702

- Overige: de kosten op overig materieel vallen hoger uit door de bij Bijdrage aan sso's genoemde herschikking en aangezien de Belastingdienst meer diensten, zoals bijvoorbeeld huisvesting en data, levert aan andere overheidspartijen dan geraamd. Hiertegenover staan extra apparaatsontvangsten.

Ontvangsten

Belastingontvangsten (- €18,2 mld.)

In de Najaarsnota 2020 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 7 Belastingontvangsten (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
Totaal belastingontvangsten	193.285.600	193.285.600	- 17.546.122	175.739.478
-/- Afdracht Gemeentefonds	31.901.410	33.151.951	409.598	33.561.549
-/- Afdracht Provinciefonds	2.480.413	2.556.850	46.110	2.602.960
-/- Afdracht BES-fonds	41.875	44.050	11.832	55.882
-/- Belastingontvangsten artikel 6 Btw-compensatiefonds	3.426.667	3.430.553	176.677	3.607.230
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	155.435.235	154.102.196	- 18.190.339	135.911.857

Rente (+ € 49,6 mln.)

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn dit voorjaar lagere ontvangsten aan belasting- en invorderingsrente geraamd, die geleid hebben tot neerwaartse bijstellingen in incidentele suppletoire begrotingen. Op basis van de meest recente realisatiecijfers vallen de ontvangsten in 2020 naar verwachting minder tegen dan tot nu toe geraamd.

Boetes en schikkingen (+ € 49,2 mln.)

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn dit voorjaar lagere ontvangsten aan boetes en schikkingen geraamd, die geleid hebben tot neerwaartse bijstellingen in incidentele suppletoire begrotingen. Op basis van de meest recente realisatiecijfers vallen de ontvangsten in 2020 naar verwachting minder tegen dan tot nu toe geraamd.

Apparaatsontvangsten (+ € 18,7 mln.)

De apparaatsontvangsten zijn naar verwachting € 18,7 mln. hoger. Dit komt omdat de Belastingdienst meer diensten levert aan andere overheidspartijen (zoals bijvoorbeeld huisvesting en data). De hogere ontvangsten hangen samen met hogere, met name materiële, uitgaven.

Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële markten (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e supplettoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting (4) = (2) + Overige mutaties 2e supplettoire begroting (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting (3)	
Verplichtingen	26.608	37.902	1.566	- 1.822	37.646
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	<i>26.608</i>	<i>36.902</i>	<i>2.566</i>	<i>- 1.822</i>	<i>37.646</i>
Muntcirculatie	9.300	5.836	281	- 2.226	3.891
Vakbekwaamheid	4.500	5.002	0	0	5.002
Bijdrage DNB BES-toezicht en FEC	4.270	5.220	0	0	5.220
Schadeloosstelling SRH	0	10.000	0	0	10.000
Overige betalingsverplichtingen	8.538	10.844	2.285	404	13.533
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>0</i>	<i>1.000</i>	<i>- 1.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Garantie BES	0	1.000	- 1.000	0	0
Uitgaven	26.608	37.902	1.566	- 1.822	37.646
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>60,0%</i>			<i>65,6%</i>
Bekostiging	10.700	7.815	281	- 2.226	5.870
Accountantskamer	1.400	1.509	0	0	1.509
Muntcirculatie	9.300	5.836	281	- 2.226	3.891
Afname munten in circulatie	0	0	0	0	0
IMVO Convenanten	0	0	0	0	0
Overig	0	470	0	0	470
Garanties	1.875	1.625	0	0	1.625
Dotatie begrotingsreserve DGS BES	1.000	1.000	0	0	1.000
Dotatie begrotingsreserve NHT	875	625	0	0	625
Opdrachten	7.613	21.203	285	- 68	21.420
Wijzer in Geldzaken	1.613	1.810	251	- 18	2.043
Vakbekwaamheid	4.500	5.002	0	0	5.002
Uitvoeringskosten SRH	0	2.000	0	0	2.000
Schadeloosstelling SRH	0	10.000	0	0	10.000
Overig	1.500	2.391	34	- 50	2.375
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	5.980	6.735	1.000	472	8.207
Bijdrage toezicht AFM BES-toezicht	505	505	0	119	624
Bijdrage DNB toezicht & DGS BES	1.300	2.000	0	0	2.000
Bijdrage FEC	2.970	3.220	0	0	3.220
Bijdrage Toezicht en Handhaving MIF	260	10	0	- 10	0
Bijdrage PSD II	195	0	0	363	363
Overig	750	1.000	1.000	0	2.000
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	440	524	0	0	524
Caribbean Financial Action Task Force	20	104	0	0	104
IASB	420	420	0	0	420
Ontvangsten	9.155	8.905	0	- 1.796	7.109
Bekostiging	2.000	2.000	0	- 500	1.500

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) +
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
Ontvangsten muntwezen	2.000	2.000	0	- 500	1.500
Toename munten in circulatie	0	0	0	0	0
Opdrachten	1.455	1.455	0	0	1.455
Wijzer in Geldzaken	1.455	1.455	0	0	1.455
Overig	5.700	5.450	0	- 1.296	4.154

Toelichting

Uitgaven en verplichtingen

Bekostiging (- € 1,9 mln.)

De lagere uitgaven voor bekostiging zijn voornamelijk te verklaren door het lager uitvallen van de kosten voor muntcirculatie. In 2020 zullen er minder munten worden geslagen en geproduceerd, omdat er van de meeste muntsoorten al voldoende munten in omloop zijn.

Bijdrage aan ZBO's en RWT's (+ € 1,5 mln.)

Dit betreft voornamelijk de bijdrage van Financiën voor de ontwikkeling en bouw van een UBO-register ('ultimate beneficial owners') voor trusts en soortgelijke constructies.

Ontvangsten

Overig (- € 1,3 mln.)

Er worden minder ontvangsten verwacht voor College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) als gevolg van een lager aantal afgenomen Wft-examens (Wet op het financieel toezicht) door de COVID-19 crisis. Het betreft hier echter geen afstel, maar uitstel naar een ander moment in de Permanente Educatie (PE)-periode. De huidige PE-periode eindigt op 31 maart 2022.

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
Verplichtingen	143.836	3.309.336	- 3.371	16.108	3.322.073
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	<i>443.836</i>	<i>1.449.336</i>	<i>- 3.371</i>	<i>16.108</i>	<i>1.462.073</i>
Verwerving vermogenstitels	0	0	0	7.766	7.766
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	330.000	0	0	330.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Lening SRH	1.660	1.660	0	0	1.660
Lening KLM	0	1.000.000	0	0	1.000.000
Overige betalingsverplichting	12.176	17.676	- 3.371	8.342	22.647
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>- 300.000</i>	<i>1.860.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.860.000</i>
Garanties en vrijwaringen staatsdeelnemingen	- 300.000	1.860.000	0	0	1.860.000
Uitgaven	442.176	1.447.676	- 3.371	15.936	1.460.241
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>99,3%</i>			<i>99,2%</i>
Vermogensverschaffing	330.000	330.000	0	7.766	337.766
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	330.000	0	0	330.000
Verwerving vermogenstitels	0	0	0	7.766	7.766
Vermogensonttrekking	100.000	100.000	0	0	100.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	5.000	5.000	0	65	5.065
NLFI	5.000	5.000	0	65	5.065
Garanties	3.176	3.176	0	0	3.176
Regeling BF	20	20	0	0	20
Dotatie begrotingsreserve TenneT	3.156	3.156	0	0	3.156
Opdrachten	4.000	9.500	- 3.371	8.105	14.234
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4.000	4.000	129	5.936	10.065
Opstart Invest-NL	0	5.500	- 3.500	2.169	4.169
Leningen	0	1.000.000	0	0	1.000.000
Lening KLM	0	1.000.000	0	0	1.000.000
Ontvangsten	1.816.656	1.983.883	- 489.156	58.488	1.553.215
Vermogenonttrekking	1.809.000	1.954.000	- 489.156	10.134	1.474.978
Opbrengst verkoop vermogenstitels	0	0	31.344	7.766	39.110
Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen	1.455.000	1.225.000	- 527.500	0	697.500
Afdrachten Staatsloterij	100.000	100.000	0	0	100.000
Winstafdracht DNB	254.000	629.000	7.000	2.368	638.368
<i>waarvan: Griekse inkomsten ANFA</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
<i>waarvan: Griekse inkomsten SMP</i>	6.250	6.250	0	0	6.250
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	4.500	4.500	0	23	4.523
NLFI	4.500	4.500	0	23	4.523
Garanties	3.156	9.156	0	48.000	57.156
Premieontvangsten garantie TenneT	3.156	3.156	0	48.000	51.156
Premieontvangsten garantie KLM	0	6.000	0	0	6.000
Opdrachten	0	0	0	331	331
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	0	0	0	331	331
Leningen	0	16.227	0	0	16.227
Rentebaten lening KLM	0	16.227	0	0	16.227

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Vermogensverschaffing (+ € 7,8 mln.)

Er is vermogenswinstbelasting betaald als gevolg van de fusie tussen Alawwal Bank en de Saudi British Bank (SABB). De belastingplicht van de consortiumpartners (waarvan de Staat één van de partners is) loopt via de vennootschap NWM (het huidige consortiumvehikel). Bij deze vennootschap is reeds een voorziening getroffen voor deze vermogenswinstbelasting, die vrijvalt. Hierdoor heeft het betalen van deze belasting per saldo geen effect. Het aandeel van de Staat hierin betreft € 7,8 mln. en wordt in deze tweede suppletoire begroting als desaldering verwerkt bij zowel de uitgaven als ontvangsten.

Ontvangsten

Opbrengst verkoop vermogenstitels (+ € 39,1 mln.)

De Staat heeft zijn resterende belang in de Saudi British Bank (SABB) en RFS Holdings afgewikkeld. De opbrengst van de verkoop betreft € 31,3 mln. Verder is vermogenswinstbelasting betaald als gevolg van de fusie tussen Alawwal Bank en SABB. De belastingplicht van de consortiumpartners (waarvan de Staat één van de partners is) loopt via de vennootschap NWM (het huidige consortiumvehikel). Bij deze vennootschap is reeds een voorziening getroffen voor deze vermogenswinstbelasting, die vrijvalt. Hierdoor heeft het betalen van deze belasting per saldo geen effect. Het aandeel van de Staat hierin betreft € 7,8 mln. en wordt in deze tweede suppletoire begroting als desaldering verwerkt bij zowel de uitgaven als ontvangsten.

Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen (- € 527,5 mln.)

De coronacrisis heeft impact op de staatsdeelnemingen. Dit heeft geleid tot een neerwaartse meerjarige bijstelling op de door de Staat te ontvangen dividenden.

Winstafdracht DNB (+ € 9,4 mln.)

De winstafracht van De Nederlandsche Bank (DNB) aan de Staat in 2020 valt € 9,4 mln. hoger uit dan geraamd bij de eerste suppletoire begroting. Het betreft winstafracht over de winst gemaakt in 2019. Hierop had de coronacrisis dus nog geen invloed.

Premieontvangsten garantie TenneT (+ € 48,0 mln.)

In 2010 heeft de Staat een garantie van € 300 mln. voor 10 jaar afgegeven aan TenneT. Als vergoeding voor deze garantie heeft TenneT in totaal € 48 mln. aan premies betaald. De Staat heeft deze premies in een begrotingsreserve gestort ter dekking van eventuele schade. De garantie is in 2020 komen te vervallen zonder dat er een claim heeft plaatsgevonden. Het opgebouwde bedrag van € 48 mln. uit de reserve valt daarom nu vrij.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationale financiële betrekkingen (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) +
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
Verplichtingen	912.681	10.688.797	28.787.371	0	39.476.168
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	<i>912.681</i>	<i>955.960</i>	<i>- 13.672</i>	<i>0</i>	<i>942.288</i>
Wereldbank	877.856	921.135	- 13.720	0	907.415
Technische assistentie kiesgroeplanden	1.731	1.731	48	0	1.779
SMP/ANFA	33.010	33.010	0	0	33.010
Overige betalingsverplichtingen	84	84	0	0	84
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>0</i>	<i>9.732.837</i>	<i>28.801.043</i>	<i>0</i>	<i>38.533.880</i>
Wereldbank	0	49.030	0	0	49.030
Garantie aan DNB inzake IMF	0	716.759	0	0	716.759
Kredieten EU-betalingsbalanssteun	0	0	1.262.000	0	1.262.000
EFSM	0	0	- 168.418	0	- 168.418
AiIB	0	6.644	0	0	6.644
EIB	0	1.900.425	0	0	1.900.425
ESM	0	- 6.200	0	0	- 6.200
SURE	0	5.764.798	306.352	0	6.071.150
EIB - pan-Europees garantiefonds	0	1.301.381	0	0	1.301.381
NGEU	0	0	27.401.109	0	27.401.109
Uitgaven	103.694	367.260	115.513	- 263.264	219.509
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>99,8%</i>			<i>99,8%</i>
Bijdrage aan (inter)nationale instellingen	68.953	72.243	115.465	- 2.988	184.720
Wereldbank	68.869	72.159	115.465	- 2.988	184.636
IFI's	84	84	0	0	84
Leningen	33.010	33.010	0	0	33.010
Teruggeven winsten SMP	33.010	33.010	0	0	33.010
Garanties	0	260.276	0	- 260.276	0
EIB - pan-Europees garantiefonds	0	260.276	0	- 260.276	0
Opdrachten	1.731	1.731	48	0	1.779
Technische assistentie kiesgroeplanden	1.731	1.731	48	0	1.779
Ontvangsten	52.804	45.349	0	2.079	47.428
Bijdrage aan (inter)nationale instellingen	3.279	3.147	0	2.000	5.147
Ontvangsten IFI's	3.279	2.347	0	2.000	4.347
Ontvangsten ESM	0	800	0	0	800
Leningen	49.525	42.202	0	79	42.281
Renteontvangsten lening Griekenland	7.569	246	0	79	325
Aflossing lening Griekenland	41.956	41.956	0	0	41.956

Toelichting

Verplichtingen

Wereldbank (- € 13,7 mln.)

De betalingsverplichting voor de 19e middelenaanvulling aan de International Development Association (IDA) wordt aangepast aan het onderhandelingsresultaat. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van de verplichting in 2020 met € 13,7 mln.

Kredieten EU-betalingsbalanssteun (BoP)⁷ (+ € 1,3 mld.)

De reeds gerapporteerde Nederlandse garantie is op basis van de potentiële hoofdsom van de Unieschuld aangevuld met een garantie voor de renteverplichtingen op deze Unieschuld. Hiernaast is het Nederlandse aandeel in de garanties voor het BoP-instrument aangepast. Door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de EU is dit aandeel gewijzigd (momenteel 5,8%). Het VK staat echter via het Terugtrekkingsakkoord nog garant voor de huidige uitstaande leningen, waardoor het Nederlandse aandeel daarin bepaald blijft door het aandeel van het Nederlandse bruto nationaal inkomen (bni) in het bni van de gehele EU plus het VK (momenteel 4,9%). Deze veranderingen hebben geleid tot een verhoging van deze garantie met € 1,262 mld.

EFSM (- € 168,4 mln.)

De garantie wordt voortaan gebaseerd op aflossingsverplichtingen op de momenteel voor het EFSM uitstaande Unieschuld (die is gebruikt voor het verstrekken van leningen aan Portugal en Ierland) in plaats van op basis van het ooit overeengekomen maximum van dit instrument omdat verder gebruik van het EFSM onwaarschijnlijk is. Daarnaast worden de renteverplichtingen toegevoegd, net als bij Kredieten EU-betalingsbalanssteun en SURE. Dit zorgt voor een neerwaartse bijstelling van de verplichting met € 168 mln.

SURE (+ € 306,4 mln.)

De reeds gerapporteerde Nederlandse garantie op basis van de potentiële hoofdsom van de Unieschuld, is net als bij het EFSM en Kredieten EU-betalingsbalanssteun aangevuld met een geraamde garantie voor de renteverplichtingen. Het toevoegen van de rente leidt tot een opwaartse bijstelling van de verplichting met € 306 mln. voor SURE.

Next Generation EU (NGEU) (+ € 27,4 mld.)

NGEU is ingesteld in reactie op de coronacrisis en bedoeld om het herstel van de gevolgen ervan te ondersteunen. Via NGEU kan de Europese Unie tot het eind van 2026 voor maximaal € 386 mld. aan leningen verstrekken aan lidstaten en de daarvoor benodigde middelen zelf lenen op de kapitaalmarkt. Voor dit deel van NGEU is een garantie opgenomen, in lijn met de garanties voor de kredieten EU-betalingsbalanssteun, EFSM en SURE. Deze garantie is gebaseerd op een raming van de uitstaande schuld en de renteverplichtingen in de komende jaren. Zodra het instrument is ingezet zal deze raming aan de werkelijke schulduitgifte door de Unie worden aangepast. Het Nederlandse aandeel in deze garantie wordt bepaald door het Nederlandse bni-aandeel in het bni van de EU en wordt voor 2020 geraamd op € 27,4 mld. (inclusief rente).

⁷ Zie voor een uitgebreide omschrijving van de garanties *BoP*, *EFSM*, *SURE* en *NGEU* de uitleg in paragraaf 2.5 *Overzicht risicoregelingen* van de ontwerpbegroting 2021.

Uitgaven

Wereldbank (+ € 112,5 mln.)

Een deel (+ € 115,5 mln.) van de voor 2021 geraamde bijdrage aan de Wereldbank (voor de onderdelen IDA, IBRD en IFC) wordt in 2020 betaald om beter aan te sluiten op het kasritme van de Staat. Deze bijstelling is budgetneutraal en leidt meerjarig niet tot hogere uitgaven aan de Wereldbank. De uitgaven aan IBRD vielen uiteindelijk lager uit (- € 3,0 mln.) in verband met lagere stand wisselkoers (EUR/USD) ten tijde van betaling.

EIB - pan-Europees garantiefonds (- € 260,3 mln.)

De Europese Investeringsbank (EIB) heeft een pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Eurogroep (in inclusieve samenvatting) werd afgesproken. Voor 2020 zijn er niet langer verwachte verliezen voorzien voor het EGF en daarmee voor Nederland. Het totale Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen (ca. € 260 mln.) worden met de eerste suppletoire begroting 2021 voor dat jaar in de begroting opgenomen.

Ontvangsten

Ontvangsten IFI's (+ € 2,0 mln.)

De ontvangsten internationale financiële instellingen (IFIs) zijn met enige onzekerheid omgeven. De geraamde inkomsten waren in lijn met de gemiddelde inkomsten van eerdere jaren. De daadwerkelijke inkomsten voor dit jaar zullen naar verwachting echter hoger uitvallen dan initieel geraamd. Dit wordt voornamelijk verklaard door meer terugbetalingen van leningen uit de door de EIB beheerde investeringsfaciliteit voor Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan.

Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + mutaties 2e suppletoire begroting (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
Verplichtingen	22.085.244	22.155.488	10.790	- 3.979.491	18.186.787
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	<i>85.244</i>	<i>155.488</i>	<i>10.790</i>	<i>20.509</i>	<i>186.787</i>
Kostenvergoeding Atradius DSB	15.187	15.187	700	0	15.887
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	70.000	70.000	10.000	10.000	90.000
Overige betalingsverplichtingen	57	70.301	90	10.509	80.900
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	<i>22.000.000</i>	<i>22.000.000</i>	<i>0</i>	<i>- 4.000.000</i>	<i>18.000.000</i>
Herverzekering leverancierskredieten	12.000.000	12.000.000	0	0	12.000.000
Exportkredietverzekeringen	10.000.000	10.000.000	0	- 4.000.000	6.000.000
<i>waarvan: aangegane garantieverplichtingen</i>	<i>10.000.000</i>	<i>10.000.000</i>	<i>0</i>	<i>- 4.000.000</i>	<i>6.000.000</i>
<i>waarvan: vervallen garantieverplichtingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Uitgaven	1.547.244	1.617.488	- 364.310	- 788.491	464.687
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100%</i>			<i>100%</i>
Garanties	1.462.000	1.532.244	- 375.100	- 799.244	357.900
Schade-uitkering EKV	62.000	62.000	74.900	- 9.000	127.900
Begrotingsreserve EKV	0	70.244	0	9.756	80.000
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	1.400.000	1.400.000	- 450.000	- 800.000	150.000
Opdrachten	85.187	85.187	10.700	10.000	105.887
Kostenvergoeding Atradius DSB	15.187	15.187	700	0	15.887
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	70.000	70.000	10.000	10.000	90.000
Overig	57	57	90	753	900
Overige uitgaven	57	57	90	753	900
Ontvangsten	735.954	756.198	- 241.300	- 162.954	351.944
Garanties	735.954	756.198	- 241.300	- 162.954	351.944
Premies EKV	70.244	70.244	0	9.756	80.000
Premies herverzekering leverancierskredieten	200.000	200.000	0	0	200.000
Schaderestituties EKV	165.710	165.710	- 140.000	- 710	25.000
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	300.000	300.000	- 110.000	- 180.000	10.000
Begrotingsreserve EKV	0	20.244	8.700	8.000	36.944

Toelichting

Verplichtingen

Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten (+ € 20,0 mln.)

De Staat neemt de uitvoeringskosten van de particuliere kredietverzekeraars voor zijn rekening voor de uitvoering van de crisismaatregel herverzekering leverancierskredieten. Deze kosten vallen hoger uit dan initieel begroot. Voor 2020 worden de uitvoeringskosten met € 20 mln. opwaarts bijgesteld.

Overige betalingsverplichtingen (+ € 10,6 mln.)

De overige betalingsverplichtingen bestaan met name uit de verplichte storting in de begrotingsreserve EKV (+ € 9,8 mln.). De hogere storting in de begrotingsreserve is het gevolg van een hogere raming van de premie inkomsten (+ € 9,8 mln.).

Exportkredietverzekeringen (- € 4,0 mld.)

Het plafond van 10 miljard aan maximaal in een jaar aan te gane verplichtingen zal naar alle waarschijnlijkheid niet volledig worden benut in 2020. Derhalve wordt reeds € 4 mld. aan verplichtingen afgeboekt.

Uitgaven

Schade-uitkering EKV (+ € 65,9 mln.)

In 2020 valt de schade-uitkering naar verwachting € 65,9 mln. hoger uit. Op 30 april 2020 heeft het kabinet besloten om het bedrijf IHC te ondersteunen om de continuïteit van het bedrijf te borgen. Zo blijft de internationale concurrentiepositie in de maritieme maakindustrie gehandhaafd en wordt het verlies van banen geminimaliseerd. Een deel van het reddingsplan betreft het uitbetalen van een schade-uitkering van € 167 mln. waarvan in 2020 naar verwachting € 86,9 mln. zal worden uitgekeerd. De schaderaming op de overige EKV-dossiers is daarnaast met ca. € 20 mln. naar beneden bijgesteld.

Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten (- € 1,25 mld.)

De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij de Staat voorkomt dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilvalt. Tot op heden hebben de geraamde schades zich nog niet gematerialiseerd. In 2020 wordt de raming derhalve naar beneden bijgesteld met € 1,25 mld. Een deel van de schades wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2021.

Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten (+ € 20,0 mln.)

Zie de toelichting onder 'verplichtingen'.

Ontvangsten

Schaderestituties EKV (- € 140,7 mln.)

Vanuit een oude schadezaak in Argentinië stond een recuperatie van ca. € 140 mln. begroot voor 2020. Argentinië verkeert in grote betalingsproblemen en is met vele partijen in onderhandeling over de uitstaande schuld. Daarmee zal Nederland deze recuperatie niet meer in 2020 ontvangen. De uiterste betaaldatum voor Argentinië om de recuperatie te voldoen ligt in 2021, daarom wordt de verwachte betaling in eerste instantie naar 2021 doorgeschoven. In 2021 zal meer duidelijk worden over het nakomen van de betalingsverplichting door Argentinië.

Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten (- € 290,0 mln.)

De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij de Staat voorkomt dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilvalt. Tot op heden hebben de geraamde schades zich nog niet gematerialiseerd. Een gevolg hiervan is dat de restituties ook achterblijven op de initiële raming. De raming wordt derhalve naar beneden bijgesteld met € 290 mln. Een deel van de restituties wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2021.

Begrotingsreserve EKV (+ € 16,7 mln.)

Er wordt € 16,7 mln. uit de begrotingsreserve onttrokken. Dit komt met name doordat de schades die definitief worden afgeschreven zijn toegenomen.

Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Btw-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)						
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting (3) Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) +	
Verplichtingen	3.426.667	3.430.553		140.777	35.900	3.607.230
Uitgaven	3.426.667	3.430.553		140.777	35.900	3.607.230
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100,0%</i>				<i>100,0%</i>
Bijdrage aan medeoverheden	3.426.667	3.430.553		140.777	35.900	3.607.230
waarvan: bijdragen aan gemeenten	3.014.557	3.017.945		135.764	23.745	3.177.454
waarvan: bijdragen aan provincies	412.110	412.608		5.013	12.155	429.776
Ontvangsten	3.426.667	3.430.553		140.777	35.900	3.607.230

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Bijdrage aan medeoverheden (+ € 176,7 mln.)

Deze mutatie betreft een bijstelling van het btw-compensatiefonds. Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag zonder btw in het gemeente- of provinciefonds gestort. Het geraamde btw-deel wordt in het BCF gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw daarna weer terugvragen bij BCF (+ € 176,7 mln.). Tegenover deze extra uitgaven staan gelijke ontvangsten.

Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Douane (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletioire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletioire begroting (3)	Stand 2e suppletioire begroting (4) = (2) + (3)
Verplichtingen	440.852	430.765	27.623	- 6.535	451.853
Uitgaven (1) + (2)	440.852	430.765	16.226	- 10.135	436.856
(1) Programma-uitgaven	29.981	29.660	522	- 3.972	26.210
<i>waarvan juridisch verplicht</i>		<i>65,0%</i>			<i>95,0%</i>
Bekostiging	0	0	0	910	910
Overige bekostiging	0	0	0	910	910
Bijdragen aan ZBO's en RWT's	0	0	0	1.100	1.100
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	0	0	0	1.100	1.100
Opdrachten	27.881	27.560	485	- 6.545	21.500
ICT opdrachten	3.769	3.769	62	- 331	3.500
Overige opdrachten	24.112	23.791	423	- 6.214	18.000
Bijdrage aan agentschappen	2.100	2.100	37	563	2.700
Bijdrage overige agentschappen	2.100	2.100	37	563	2.700
(2) Apparaatsuitgaven	410.871	401.105	15.704	- 6.163	410.646
Personeel	404.202	398.436	15.587	- 6.487	407.536
Eigen personeel	397.079	391.313	12.374	- 3.687	400.000
Inhuur externen	6.968	6.968	3.209	- 2.800	7.377
Overig personeel	155	155	4	0	159
Materieel	6.669	2.669	117	324	3.110
ICT	5.145	1.145	90	- 235	1.000
Bijdrage aan SSO's	1.524	1.524	0	- 1.374	150
Overig	0	0	27	1.933	1.960
Ontvangsten	605	605	0	0	605
Apparaatontvangsten	605	605	0	0	605

Toelichting

Verplichtingen

Verplichtingen (+ € 21,1 mln.)

Verwacht wordt dat er voor € 21,1 mln. meer verplichtingen worden aangegaan in 2020 ten opzichte van de eerste suppletioire begroting. De voornaamste oorzaken van deze mutatie zijn:

- Een ophoging van de verplichtingen met € 6,1 mln. behorend bij hogere kasuitgaven in 2020. Zie hiervoor de toelichting onder uitgaven.
- De verplichtingenraming is € 15 mln. hoger dan de kasraming door een ophoging van € 11 mln. bij Miljoenennota vanwege de herijking van de meerjarige verplichtingen. De Belastingdienst en Douane werken aan

het verbeteren van het verplichtingenbeheer en contractmanagement. Het verbeterde inzicht is meegenomen in de meerjarenraming verplichtingen en leidt er toe dat beter verantwoord kan worden in welke jaren de Belastingdienst en Douane aan te gane verplichtingen verwacht in afwijking van de kasuitgaven (betalingsritme).

Verder zijn de feitelijke uitgaven voor twee opdrachten (aanschaf accijnszegels en scanapparatuur) vertraagd naar 2021, maar de verplichting wordt wel in 2020 aangegaan (ca. € 4 mln.).

Uitgaven

Opdrachten (- € 6,1 mln.)

De feitelijke uitgaven voor twee opdrachten (aanschaf accijnszegels en scanapparatuur) zijn vertraagd (ca. € 4 mln.). Daarnaast vindt er een herschikking binnen artikel 9 plaats om de middelen op de juiste subartikelen te verantwoorden.

Personeel (+ € 9,1 mln.)

De Douane verwacht € 9,1 mln. meer personele uitgaven. Dit komt door:

- Hogere loonkosten vanwege een stijging in de cao-lonen en een stijging van de sociale premies (ca. € 14 mln.), waarvoor bij Miljoenennota loonbijstelling is toegekend.
- Incidenteel hogere uitgaven als gevolg van de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020 (ca. + € 15 mln.).
- Lagere personele uitgaven door onderbezetting (ca. – € 16 mln.). Dit wordt deels veroorzaakt door de coronacrisis wat heeft geleid tot vertraging van de werving, uitstellen van opleidingen en fitheidstesten en lagere uitgaven aan woon-werkverkeer en (buitenlandse) dienstreizen.
- Een overheveling vanaf het budget voor externe inhuur naar artikel 1 ten behoeve van Douane-specifieke opdrachten die door de IV-organisatie worden uitgevoerd (ca. – € 3 mln.).

4 Niet-beleidsartikelen

Artikel 8 Apparaat Kerndepartement

Tabel 14 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	266.049	275.485	16.255	- 396	291.344
Uitgaven	266.049	275.485	16.255	- 4.789	286.951
Personeel kerndepartement	184.300	187.854	14.440	123	202.417
waarvan: Eigen personeel	175.027	179.871	13.910	- 4.504	189.277
waarvan: Inhuur Externen	8.767	7.477	513	4.622	12.612
waarvan: Overig personeel	506	506	17	5	528
Materieel kerndepartement	81.749	87.631	1.815	- 4.912	84.534
waarvan: ICT	12.743	16.643	- 315	- 2.476	13.852
waarvan: bijdrage aan SSO	39.208	41.290	1.654	- 1.493	41.451
waarvan: overig materieel	29.798	29.698	476	- 943	29.231
Ontvangsten	51.837	52.693	0	- 3.511	49.182

Toelichting

Verplichtingen

Verplichtingen (+ € 15,9 mln.)

De hogere verplichtingen hangen voor € 11,5 mln. samen met hogere uitgaven (zie hiervoor de toelichting onder uitgaven). De overige € 4,4 mln. betreft onder andere een meerjarige verplichting voor het ICT-project digitalisering schatkistbankieren (€ 3,8 mln. in 2020).

Uitgaven

Personeel kerndepartement (+ € 14,6 mln.)

De loonkosten van eigen personeel zijn hoger vanwege een stijging van de cao-lonen en een stijging van de sociale premies (ca. € 6 mln.) en de incidentele extra uitgaven als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020 (ca. € 7 mln.). Daarnaast is er een lagere bezetting door vertraging in de werving en zijn er lagere reis- en opleidingskosten als gevolg van de coronacrisis. Om de lagere bezetting op te vangen zijn er hogere uitgaven voor externe inhuur.

Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 15 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	180.362	465.767	- 331.665	- 134.102	0
Uitgaven	175.432	460.837	- 331.665	- 129.172	0
Uitgaven	175.432	460.837	- 331.665	- 129.172	0
Programma onvoorzien	33.210	209.720	- 105.494	- 104.226	0
Apparaat onvoorzien	25.580	22.425	- 18.753	- 3.672	0
Loonbijstelling	103.731	198.903	- 191.024	- 7.879	0
Prijbsijstelling	12.911	29.789	- 16.394	- 13.395	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Programma onvoorzien (- € 209,7 mln.)

De afboeking van € 209,7 mln. betreft grotendeels (€ 220 mln.) middelen voor Toeslagen (compensatie ouders en uitvoeringskosten). In de eerste suppletoire begroting van Financiën is hiervoor in 2020 € 200 mln. gereserveerd op artikel 10 Nog onverdeeld. Vervolgens is bij Miljoenennota € 20 mln. extra beschikbaar gesteld op artikel 10 als gevolg van het besluit tot toekenning van Opzet Grove Schuld-compensatie. Tevens is € 50 mln. overgeheveld naar artikel 1 voor de compensatie met betrekking tot Combiteam Aanpak Facilitators (CAF)-gerelateerde dossiers en de meest schrijnende gevallen. De daarmee op artikel 10 resterende € 170 mln. voor compensatie ouders wordt dit jaar niet benut en derhalve afgeboekt en doorgeschoven naar volgend jaar.

Van de resulterende € 50 mln. op artikel 1 Belastingen wordt naar verwachting dit jaar ca. € 18 mln. gerealiseerd voor de noodvoorziening, de eenmalige tegemoetkomingsregeling en de compensatie van gedupeerden. De resterende, niet benutte middelen op artikel 1 voor compensatie ouders (€ 32 mln.) worden eveneens doorgeschoven naar volgend jaar. Op artikel 1 wordt dit nader toegelicht.

Apparaat onvoorzien (- € 22,4 mln.)

Met een kasschuif van € 15,9 mln. in 2020 worden de resterende middelen voor Beheerst vernieuwen in het gewenste ritme geplaatst. Verder wordt € 2,8 mln. ingezet als dekking voor diverse kleinere posten zoals de onderzoeken naar varianten van betalen naar gebruik en valt tot slot € 3,7 mln. vrij.

Loonbijstelling (- € 198,9 mln.)

De tranche 2020 van de loonbijstelling is in de eerste suppletoire begroting toegevoegd aan de begroting (artikel 10). De loonbijstelling (€ 90,0 mln.) wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen. Daarnaast zijn in de cao Rijk 2018-2020 afspraken gemaakt over de invoering van een individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IKB leidt incidenteel tot hogere personele uitgaven in 2020, omdat onder het IKB het vakantiegeld en de eindejaarsuitkering eerder worden uitbetaald. Het

kabinet heeft in 2019 besloten departementen te compenseren voor deze extra uitgaven. Deze compensatie (€ 90,1 mln.) wordt nu aan de personeelsbudgetten van de betreffende artikelen toegekend. Verder is € 10 mln. kasgeschoven naar 2021 en valt er € 7,9 mln. vrij.

Prijsbijstelling (- € 29,8 mln.)

De tranche 2020 van de prijsbijstelling is in de eerste suppletoire begroting toegevoegd aan de begroting (artikel 10). De prijsbijstelling (€ 16,4 mln.) wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen. Verder stond hier € 13,4 mln. gereserveerd voor compensatie kinderopvang toeslag. Evenals bij het programma onvoorzien (zie hierboven) worden deze middelen doorgeschoven.

5 De beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXA)

Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Financiering staatsschuld (bedragen x € 1 mln.)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoe-nennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	35.171	34.954	- 71	4	34.887
Uitgaven	35.171	34.954	- 71	4	34.887
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		<i>99,95%</i>			<i>99,95%</i>
					0
Rente	5.115	5.084	- 71	4	5.017
Rentelasten vaste schuld	5.115	5.084	- 71	4	5.017
Rentelasten vlottende schuld	0	0	0	0	0
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0	0	0
Leningen	30.039	29.854	0	0	29.854
Aflossing vaste schuld	30.039	29.854	0	0	29.854
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	0	0
Opdrachten	17	16	0	0	16
Overige kosten	17	16	0	0	16
Ontvangsten	30.015	27.098	71.073	- 11.852	86.319
Rente	1.375	1.321	103	2.142	3.566
Rentebaten vaste schuld	0	0	0	0	0
Rentebaten vlottende schuld	301	217	98	- 38	277
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0	0	0
Rente derivaten lang	1.074	1.104	5	5	1.114
Rente derivaten kort	0	0	0	0	0
Voortijdige beëindiging derivaten	0	0	0	2.175	2.175
Leningen	28.640	25.777	70.970	- 13.994	82.753
Uitgifte vaste schuld	28.640	23.500	16.500	5.000	45.000
Mutatie vlottende schuld	0	2.277	54.470	- 18.994	37.753
Overige baten	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rentelasten vaste schuld (- € 67,0 mln.)

De rentelasten vallen in 2020 naar verwachting lager uit dan eerder geraamd. Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Aangezien de rentetarieven nu lager zijn dan eerder geraamd levert dit een meevaller op.

Ontvangsten

Rentebaten vlottende schuld (+ € 60,0 mln.)

De rentebaten op de vlottende schuld vallen naar verwachting € 60 mln. hoger uit, met name als gevolg van de hogere financieringsbehoefte door de coronamaatregelen. Door de negatieve rente leidt een hogere financieringsomvang tot hogere renteontvangsten.

Voortijdige beëindiging derivaten (+ € 2,2 mld.)

Het voortijdig beëindigen van rentederivaten heeft geleid tot eenmalige ontvangsten van € 2,2 mld. Het betreft de contant gemaakte waarde van de rentebaten die anders in de komende jaren zouden zijn ontvangen. Deze rentebaten zijn nu in één keer ontvangen. Het voortijdig beëindigen van rentederivaten draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen uit het beleidskader voor schuldfinanciering, namelijk het verlengen van de gemiddelde looptijd van de schuldportefeuille richting de 8 jaar en het beperken van het korte termijn renterisico (renterisicobedrag < 30%).

Uitgifte vaste schuld (+ € 21,5 mld.)

De ramingen voor de uitgifte van vaste schuld zijn bijgesteld als gevolg van de sterk toegenomen financieringsbehoefte door de coronamaatregelen. Een deel van deze grotere financieringsbehoefte wordt opgevangen door voor € 21,5 mld. extra aan staatsobligaties uit te geven (vaste schuld bestaat uit leningen met een looptijd langer dan 1 jaar).

Mutatie vlottende schuld (+ € 35,5 mld.)

Naast de hierboven genoemde extra uitgifte van staatsobligaties wordt het resterende deel van de extra financieringsbehoefte gefinancierd met behulp van kortlopende leningen (looptijd tot 1 jaar). Hierdoor zal de omvang van de totale kortlopende schuld naar verwachting met € 35,5 mld. toenemen.

Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB 1 en 2, NvW)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB 3 t/m 7) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	1.531	1.531	0	300	1.831
Uitgaven	1.531	1.531	0	300	1.831
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100%</i>			<i>100%</i>
Rente	31	31	0	0	31
Rente	31	31	0	0	31
Uitgave bij voortijdige beëindiging (hoofdsom)	0	0	0	0	0
Leningen	1.500	1.500	0	300	1.800
Verstrekte leningen	1.500	1.500	0	300	1.800
Mutaties in rekening-courant en deposito's	0	0	0	0	0
Agentschappen	0	0	0	0	0
RWT's en derden	0	0	0	0	0
Sociale Fondsen	0	0	0	0	0
Decentrale overheden	0	0	0	0	0
Ontvangsten	7.771	8.052	- 4.261	2.641	6.432
Rente	99	106	- 2	0	105
Rentebaten	99	106	- 2	0	104
Ontvangsten bij voortijdige beëindiging	0	0	0	0	0
Leningen	1.347	1.313	- 15	19	1.317
Ontvangen aflossingen	1.347	1.313	- 15	19	1.317
Mutaties in rekening-courant en deposito's	6.325	6.633	- 4.244	2.622	5.011
Agentschappen	0	0	0	0	0
RWT's en derden	0	0	0	2.000	2.000
Sociale Fondsen	6.325	6.633	- 4.244	- 1.378	1.011
Decentrale overheden	0	0	0	2.000	2.000

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Verstrekte leningen (+ € 300,0 mln.)

Op basis van actuele realisaties wordt verwacht dat de aflossingen op leningen aan deelnemers binnen het kasbeheer hoger zullen uitkomen dan eerder geraamd.

Ontvangsten

Mutaties in rekening-courant en deposito's (- € 1,6 mld.)

De wijziging in de geraamde mutatie van het saldo op de rekening-couranten en deposito's van de deelnemers aan schatkistbankieren is het gevolg van het actualiseren van de geraamde uitgaven en inkomsten van de RWT's, de sociale fondsen en de decentrale overheden. De mutaties in rekening-courant en deposito's worden veroorzaakt door de uitgaven en ontvangsten van de deelnemers van het schatkistbankieren. Als een deelnemer een uitgave doet zal het aangehouden saldo op de rekening-courant dalen en dit betekent een uitgave op artikel 12. Een ontvangst van een deelnemer wordt gestort op de rekening-courant en dit zorgt voor een ontvangst op artikel 12. Het Agentschap is uitsluitend beheerder van de rekeningen-courant van het schatkistbankieren.